

Industriidrivende vil, naar man spørger ham derom, sige, at han finder sin Fordeel ved, at en stor Mængde Capital, som han gjerne til nogen dyrere Rente ønskede sig selv, blev bunden til den faste Eiendom og 4 pCt. Rente? Nei, det vilde han ikke. Troer det ærede Medlem, at denne Lettelse for de nuværende Grundeiere, der skal hjælpe dem til at blive ved Eiendommene, vil virke heldbringende for de Andre? Dersom det ærede Medlem siger: Ja, dersom Agerbruget ikke i et Land som Danmark kommer til at frembringe Noget, dersom det ikke kommer til at virke eller give et heldigt Marked, saa ville de Handlende og de Industrielle lide derunder, idet vort hele Land beroer paa Agerbruget, saa er dette ganske rigtig; men Agerbruget og Grundeidommene ere to aldeles forskjellige Ting; Noget af det bedste Agerbrug, det, som frembringer forholdsvis Meest, bliver drevet af Mænd, der ikke ere Grundeiere, nemlig af Forpagtere. Vi kunne tænke os, og der findes noget Saadant i et Land, at den største Deel af hele dette Jordemon, som ganske vist er vort Hovedeksistensmiddel, blev drevet af saadanne Folk, men i saa Fald maatte det ærede Medlem jo dog indrømme, at hans Sætning aldeles ikke kunde gjøres gjældende — jeg troer ikke, den paa nogen Maade kan bruges saaledes, som han her har brugt den. Naar han siger: Eiendommen tjener til Næring, saa er det ganske vist, at den afgiver Næring til Befolkningen, men giver den, saaledes som Forholdene ere, Næring efter en bunden Priis for Frembringelserne? Nei, den giver Næring efter de højeste Priiser, som kunne skaffes for disse Frembringelser. Nu forlanger man imidlertid paa den anden Side, at de, der ved deres Arbeidskraft have lagt Penge op, skulle lade Eiendomsbesidderne faae deres Capital for en lav fast Priis, thi det er jo slet ikke Andet, det ærede Medlem forlanger; han forlanger, at dersom Arbeidsmanden, Mergelgraveren, i Løbet af en Sommer kan, med den Arbeidsløn, han faaer, og, efterat have betalt Eiendomsbesidderen Saameget, som denne har forlangt for de Næringsmidler, hiin brugte, opspare 50 Rdlr., og Arbeidsmanden saa kommer til Eiendomsbesidderen og siger: Jeg vil laane Dig

50 Rdlr. mod Sikkerhed og 5 pCt., saa skal denne kunne sige: Nei, Du skal kun have Sikkerhed og 4 pCt. — er det et lige Forhold? Grundeidommen er, siger man, Fundamentet, hvorpaa Staten hviler, og uden hvilken det Hele var Intet. Men her er jo atter en Forverling af den Besiddelse, som man kalder Grundeidom, og som for Grundeieren skulde falde sammen med det Underlag, hvorpaa Staten staaer. Det er ganske vist, at dersom Alt sank i Dybet, havde Staten aldeles Intet at staae paa, men lad os betragte, hvad der tidligere er skeet; jeg skal gjerne gaae ud fra en meget ulykkelig Tid, nemlig fra Aarene 1812—18, og hvad skete dengang? En meget stor Mængde af dem, der besad de største Eiendomme, forsvandt som Besiddere, og en heel ny Klasse Besiddere traadte op; men troer det ærede Medlem, at Staten dermed var forsvunden? Nei, den er her jo endnu, den forsvandt ikke ved den Krisis, og den vil heller ikke forsvinde ved en ny. Blev Grundeierne da reddede ud af Krisen ved den 4 pCt.s Rentefod? Nei ikke i allermindste Maade, de to Ting høre aldeles ikke sammen; de Data, som vi kunne erindre at have tildraget sig i vor Levetid, vise noksom dette. Den høie Priis, Eiendommene nu have faaet, vil man gjerne søge at hævde for dem, thi det er behageligt at vide sig selv Capitalist. Det er det, som det kommer an paa; det er ikke Besiddelsen af Jorden til at grave i, hvorpaa det kommer an, men Besiddelsen af Jorden, for at man, hvis man sælger, kan faae en Capital. Det er som smaa Capitalister, man her taler, men man skjuler sig under Navn af Grundeiere, og den Støtte, at Grundeidommen er Fundamentet for Statens Bestaaen, maa jeg altsaa ogsaa tage bort. Forslaget er ligeledes støttet ved den Betragtning, at, naar der intet Jordemon var at træde paa, var der ingen dansk Stat, men det er ogsaa to Ting, som aldeles ikke falde sammen; den høje Betragtning indskrænker sig til, at Danmark er en Stat, der lever af Agerbrug, og at den danske Stat derfor fornødigvis bør lade Agerbruget have frie Hænder, men det har det ogsaa ifølge hele Lovgivningen. Den Gang man her i Landet, som er et kornproducerende